

deze houtsoort het in opbrengst, wat betreft geld, kan opnemen tegen een hectare weidegrond.

Als tweede te waarden eigenschap is reeds genoemd de verfraaiing van het landschap, waarbij vooral de nadruk gelegd dient te worden op het in stand houden van oude exemplaren. Bovendien dient nu reeds uitgekeken te worden naar plaatsen waar bomen geplant kunnen worden met het doel ze oud te laten worden, zodat na ons komende generaties daar hun vreugde aan kunnen beleven (foto 5).

Vervolgens dient deze boom, naast zijn eigenschap als opstandsvormer, nog speciaal gewaardeerd te worden als menghoutsoort in loof- en naalddhoutopstanden. Indien de gronden ervoor geschikt zijn, kan hij tot op hoge leeftijd in de hoofdstand worden gehandhaafd. Foto 6 toont een 'Marilandica' van ongeveer 65 jaar, die nog volkomen gezond is, in een opstand bij Warnsveld, samen met beuk en douglas.

Voor diegenen die het Zuidlimburgse landschap kennen is de „Canada“-populier als menghoutsoort in het loofbos een gewoon beeld.

Als slot van deze beschouwing wil ik niet nalaten erop te wijzen dat de hybriden, al behoren zij dan niet tot de natuurlijke flora van ons land, ook door de meest extreem georiënteerde natuurbeschermer als een waardevolle bosboom dienen te worden gezien, omdat ze reeds zo lang zijn ingeburgerd en zo goed zijn aangepast aan onze omstandigheden. Op hun natuurlijke standplaatsen kunnen zij de inheemse *Populus nigra* vervangen, bovendien lijken zij er zo veel op dat een leek ze daar niet van kan onderscheiden. Daarnaast kan deze boom door zijn snelle groei en gemakkelijke groeivoorwaarden in korte tijd op open terreinen in rivier- en beekdalen een bosklimaat terugbrengen waarin de natuurlijke ondergroei zich snel kan ontwikkelen.

Ir. H. A. van der Meiden en Ir. J. L. F. Overbeek / Europese populierendeskundigen bijeen ¹⁾

Resp. Bosbouwkundig adviseur Ver. Ned. Papierfabrikanten en Consulents Staatsbosbeheer IJsselmeerpolders

Nooit zag men in Nederland een zo groot aantal deskundigen op het gebied van onderzoek, teelt en gebruik van populier bijeen als tijdens het Europese Populieren congres in juni 1964. Gedurende ruim een week bezochten ongeveer 80 populierendeskundigen uit 14 landen achtereenvolgens Duitsland, Nederland en België. Dit congres was georganiseerd door de Nationale Populieren Commissies van deze landen, in het kader van de F.A.O., de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties. Deze kent een Internationale Populieren Commissie waarvan vele landen uit Europa, Amerika, Azië en Afrika lid zijn.

Tot dusver werden de meeste congressen in zuidelijker landen (Spanje, Frankrijk, Italië en Joegoslavië) gehouden, waar de populierenteelt zeer belangrijk is. Het werd echter gewenst geacht ook weer eens de typisch West-Europese problemen in de populierenteelt onder de aandacht van een internationaal gezelschap populierenkenners te brengen.

Het congres begon op 18 juni in Kassel (waar onze landgenoot Dr. Van Vloten tot voorzitter werd gekozen), was van 21 tot 23 juni in Nederland, waar zowel de beplantingen in de IJsselmeerpolders als die bij Best en St. Oedenrode veel belangstelling trokken, en eindigde in België, waar te Brussel op 25 juni een grote slotzitting plaats had.

Wij zullen U niet vermoeien met een opsomming van excursies en van recepties, de één al interessanter en plezieriger dan de ander, maar U in een aantal punten iets vertellen van de resultaten van het congres, die tot uiting kwamen in de talrijke gesprekken en in enkele rapporten.

1. De teeltwijze.

Veel meer dan in zuidelijker landen heeft men in onze streken rijbeplantingen van populier. Vooral in de Noordoostpolder was men onder de indruk van wat daar op het gebied van wegbeplantingen te zien is. Echter veel meer discussie werd uitgelokt door de populier in bosverband, omdat hier sprake is van een belangrijk verschil tussen de teeltwijze in Zuid- en die in West-Europa. In onze streken kent men meestal de populier als beplanting van vroegere bospercelen of weilanden, gemengd met els (in Duitsland en België ook andere loofhoutsoorten) of op verwilderde grond. Dit nu noemen Fransen, maar vooral Italianen en Joegoslaven een „verouderde“ teeltmethode.

Men is in Italië en Zuid-Frankrijk al sinds enkele tientallen jaren, in Joegoslavië sinds kort, overgegaan op, wat men daar noemt, de „intensieve populierenteelt“.

De populieren worden geplant in een onkruidvrije grond en men houdt de grond gedurende een aantal jaren „zwart“, soms nog nadat de bomen in sluiting zijn (7 à 8 jaar).

Men past daarbij vaak zo lang mogelijk een tussenteelt van hakvruchten (mais, aardappelen) toe. De groei van de populier is daarbij zoveel sneller, dat de kosten van het schoonhouden meer dan goedgemaakt worden door deze betere groei. Dat men daarmee ook in ons land resultaten kan behalen, bewijst wel de elders in dit nummer voorkomende aflevering in de rubriek „Interessante beplantingen“. Het zou interessant zijn om in onze streken eens wat meer vergelijkende proeven te doen om uit te maken of dit schoonhouden van de grond ook hier zijn geld opbrengt. Immers deze methode kost meer arbeid, maar daartegenover staat, dat men door een snellere groei van de populieren een aantal jaren wint.

2. Ziekten.

De congressisten hadden, voorzover ze het probleem nog niet kenden, geen idee van de gevolgen die bepaalde bladziekten als roest en Marssonina kunnen hebben, tot ze de schade zagen die in wegbeplantingen in de Noordoostpolder en in opstanden

Links Prof. Dr. Giordano, president van de Internationale Populieren Commissie; middenvoor de Heer Fugalli, secretaris van deze Commissie.

¹⁾ Foto's van der Meiden.

Congressisten in het populierenproefveld „De Voorst” in de Noordoost-polder.

in Noord-Brabant is aangericht. Ook in België en West-Duitsland neemt Marssonina toe, terwijl hij ook in Italië sinds enkele jaren optreedt.

Wat tijdens het congres is getoond, heeft tot gevolg gehad dat de werkgroep van de Internationale Populieren Commissie die zich met populierenziekten bezighoudt, in 1965 in Nederland zal vergaderen om speciaal dit probleem te bestuderen. Ongetwijfeld zal dit congres ook tot gevolg hebben dat meer onderzoekers dan tot dusver zich met deze ziekten zullen bezighouden, iets dat de oplossing van de er mee gepaard gaande problemen alleen maar ten goede kan komen.

In Brussel werd op de slotzitting door de eerstgenoemde van ons een lezing over dit onderwerp gehouden. Allen waren het er over eens dat één van de grootste problemen bij de ziekten is dat wij over te weinig klonen oftewel rassen van de populier beschikken. Dit houdt in dat aan de selectie van nieuwe klonen en aan hun uitgifte aan de praktijk de grootst mogelijke aandacht moet worden besteed.

3. Het populieren-sortiment.

In Duitsland heeft de populierenteler de mogelijkheid uit een groot aantal populierencultivars te kiezen. In Nederland en België echter is deze keuze zeer beperkt, beter gezegd: veel te beperkt. De gevaren van zo'n gering aantal rassen blijken vooral als ziekten optreden en men een aantal cultivars eigenlijk niet meer zou willen planten. Men heeft dan echter geen keus! Een van de aanbevelingen van het congres aan de West-Europese landen zal dan ook zijn om de grootst mogelijke aandacht te besteden aan het versneld in de handel brengen van nieuwe selecties. Een ieder was er van overtuigd, dat men onder normale omstandigheden zeer voorzichtig moet zijn met het uitgeven van nieuwe populieren en ze tevoren goed en langdurig moet testen. Maar er zijn situaties dat het bestaande handelssortiment evenveel of meer risico's biedt dan nieuwe selecties.

Gelukkig is zowel in Nederland als in België veel nieuw, veelbelovend materiaal op de proefstations in Wageningen en Geraardsbergen aanwezig.

Men dient zich daar echter voldoende te realiseren dat de populierentelers op een gegeven moment in zo'n moeilijke en zelfs gevaarlijke situatie komen door een veel te gering aantal bruikbare cultivars, dat zij de risico's, verbonden aan nieuwe populieren, graag willen aanvaarden als daardoor het aantal mogelijkheden in de teelt van populier wordt vergroot. Het is immers een feit dat de populierenteler altijd zekere risico's op

zich neemt, ook bij de in de handel zijnde cultivars. Hoe meer variatie, met name in de cultivarkeuze, wordt toegepast, hoe minder kans op grote verliezen.

Een speciaal woord willen we nog wijden aan de prachtige wilgenbeplanting van de gemeente St. Oedenrode, waarvan de burgemeester het congres persoonlijk verwelkomde. Deze beplanting, beschreven in het vorige nummer van „Populier”, wekte veel enthousiasme. Reeds nu is er bericht bij de Landbouwhogeschool gekomen, dat Joegoslaven speciaal voor de wilgenselectie naar ons land zullen terugkomen.

4. Het gebruik van populierenhout.

Veel is er gesproken over de toekomst van het populierenhout, zowel wat gebruiksmogelijkheden als wat prijs betreft. Daarbij is wel gebleken, dat moeilijk een voorspelling is te geven, hoe beide zich zullen ontwikkelen, maar ook is duidelijk geworden hoe nodig het is dat wij ons meer gaan verdiepen in een studie van de ontwikkelingen in het houtverbruik. Het is eigenlijk te dwaas dat wij populieren planten op grote schaal, zonder dat de toekomst van het populierenhout de grootst mogelijke aandacht krijgt.

Hier ligt een belangrijke taak voor de Nationale Populieren Commissies.

In Duitsland zowel als in Nederland werd een populierenhout-verwerkende fabriek bezocht. In Nederland was dat de klompenfabriek van de heer Van der Velden in Best. Dit bezoek vormde een waardig sluitstuk van het congres in Nederland, waar trouwens toch de industrie op voortreffelijke wijze voor de dag kwam; want ook de twee lucifersfabrieken, die te Eindhoven en te Weert, hebben de congressisten ontvangen, de eerste in haar populierenbossen, en beide, samen met de genoemde klompenfabriek, aan de laatste lunch in Nederland. De heer Van der Velden zal het ook veel genoeg hebben gedaan, dat de televisie het bezoek aan zijn bedrijf voldoende belangrijk vond om een en ander op te nemen en 's avonds uit te zenden! Dat de helft van de congressisten met één of meer paren klompen in de bus naar België vertrok, zal niemand verwonderen. Dat de twee schrijvers van dit artikel, aan wie tevens de organisatie van het congres in Nederland was toevertrouwd, met een zucht van verademing vóór de bus naar België vertrokken, zal ook niemand verwonderen.

We besluiten met de opmerking, dat het hele congres bijzonder prettig maar vooral ook nuttig is geweest. Het is altijd goed, ja zelfs onmisbaar om de problemen eens te bespreken met en te laten beoordelen door deskundigen die er een frisse, objectieve kijk op hebben!

Bos- en Landbouwkundig bureau/bedrijf

G. H. BRINKSMA - DOETINCHEM

belast zich met

uitvoering alle bos-werken

**Heeft goede arbeidskrachten en machines,
o.m. houtversnipperaars**

(hakhout wordt niet meer verbrand)

Koopt hout op stam - Verzorgt herbebossing

Gaarne offerte-aanbieding (tel. 08340-4993)